

De zwetser : kluchtspel

<https://hdl.handle.net/1874/372207>

DE
ZWETSER;
KLUCHTSPEL.
DOOR
P. LANGENDYK.

Te AMSTELDAM,

By IZAAK DUIM, Boekdrucker en Boekverkooper,
bezuiden het Stadhuis, by den Dam, 1733.

Met Privilegie.

HER

1851

1851

M. A. D. A. M.

Printed and Published by J. W. M. J. van der Kroon,
at the 'Drukkerij van de Maatschappij',
No. 10, Nieuwe Dijk, Amsterdam.

C O P Y E

V A N D E

P R I V I L E G I E .

DE Staten van Holland en Westvriesland doen te weten: also
 Ons te kennen is gegeven by de tegenwoordige Regenten van
 het Wees- en- Oude Mannenhuis, der Stad Amsterdam, en
 in die qualiteyten te samen Eygenaars, mitsgaders Regenten van
 den Schouwburg aldaar, dat zy, Supplianten, eenige Jaaren hadden
 gejoüsseert van 't Oÿtroy of Privilegie by hen van Ons op den 14.
 May 1714. geobtineert, waar by wy aan hun Supplianten goedgun-
 relyk hadden geaccordeert, en geoÿtrojeert, om, gedurende den
 tyd van vyftien doen eerst agter een volgende Jaaren, de Werken,
 die ten dienste van het Toneel reets waren gedrukt, en van tyd tot
 tyd nog verder in het licht gebracht, en ten Toneele gevoert zouden
 mogen werden, alleen te mogen drukken, doen drukken, uytgeeven
 ende verkoopen, en bevonden dat de Jaaren, by 't voorsz. Oÿtroy
 of Privilegie genoemt, op den 22 May 1729. stonden te expireren;
 en dewyle zy Supplianten ten meesten dienste van den Schouwburg,
 waar van hunne respectieve Godshuyzen onder andere mede moeten
 worden gesustenteert, de voorgenoemde Werken, zoo van Treur-
 spellen, Blyspellen, Klugten, als anders, die reets gedrukt en ten
 Toneele gevoert waren, of in toekomende gedrukt, en ten Tonee-
 le gevoert zouden mogen werden, gaerne alleen, gelyk voorheen,
 zouden blyven drukken, uytgeeven en verkopen, ten eynde dezel-
 ve Werken door het nadrukken van andere, haar Luyster, zoo in taal,
 als in spelkonst, niet mogten komen te verliezen, en dewyl sulks
 haar Supplianten na de expiratie van het bovengemelde Oÿtroy,
 niet gepermitteert was, zoo keerden zy Supplianten haar tot Ons,
 onderdaniglyk verzoekende, dat wy aan hun Supplianten, in kwa-
 liteyten voorsz. geliefden te verleenen prolongatie van het voorsz.
 Oÿtroy of Privilegie, om de voorsz. Werken, zoo van Treurspellen,
 Blyspellen, Klugten als anders, reets gemaakt, en ten Toneele ge-
 voert, of als nog in het ligt te brengen en ten Toneele te voeren,
 den tyd van Vyftien eerstkommende, en agtereenvolgende Jaaren,
 alleen te mogen drukken en Verkopen, of te doen drukken en ver-
 kopen, met verbod aan allen andere op zekere hooge Peene by Ons
 daar tegens te Statueeren, SOO IS 't, dat Wy, de Saake, ende 't
 voorsz. verzoek overgemerkt hebbende, ende geneegen weezende,
 ter bede van de Supplianten, nyt Onze regte wetenschap Souve-
 raine Magt ende Authoriteyt, dezelve Supplianten geconsenteert,

geaccordeert en geotroyeert hebben, confentieren, accordeeren en Ootroyeeren, haar by deezen, dat Zy, geduurende den tyd van Vyftien eerft Agtereenvolgende Jaaren de Werken, die ten dienften van het Toneel reets waren gedrukt, en van tyd tot tyd nog verder in het licht gebragt, en ten Toneele gevoert zouden mogen werden, in dier voegen, als zulks by de Supplianten is verzogt, en hier vooren uytgedrukt staat, binnen den voorsz. Onze Landen alleen zullen mogen drukken, doen drukken, uytgeven ende verkopen, verbiedende daaromme allen ende eenen ygelyken dezelve Werken, in 't geheel ofte ten deele te drukken, naar te drukken, te doen Naardrukken, te Verhandelen, of te Verkopen, ofte elders Naargedrukt binnen den zelve onzen Landen te brengen, uyt te geven, of te Verhandelen en Verkopen, op Verbeurte van alle de naargedrukte, ingebragte, verhandelde ofte verkogte Exemplaren, ende een boete van drie duyzend guldens daar en boven te verbeuren, te Appliceren een derde part voor den Officier, die de Calange doen zal, een derde part voor den Armen der plaatzen daar het Casus voorvallen zal, ende het refterende derde part voor de Supplianten, ende dit t'elkens zoo meenigmaal, als dezelve zullen werden agterhaalt, alles in dien verftande, dat Wy de Supplianten met dezen onzen Ootroye alleen willende gratificeeren tot verhoedinge van hunne schade door het Nadrukken van de voorsz. Werken, daar door in geenigen deele verftaan, den innehouden van dien te authorifeeren, ofte te Advoueren, ende veel min dezelve onder onze Protectie ende befcherminge, eenig meerder Credit, aanzien, ofte reputatie te geeven, nemaar de Supplianten in cas daar inne iets onbehoorlyks zoude influeren, alle het zelve tot hare Lasten zullen gehouden weezen te verantwoorden, tot dien eynde wel Expreflyk begeerende, dat by aldien zy dezen onze Ootroye voor dezelve Werken zullen willen ftellen, daar van geen geabbrevicerde ofte gecontraheerde mentie zullen mogen maken, nemaar gehouden weezen het zelve Ootroy in 't geheel, en zonder eenige omiffie, daarvoor te drukken, of te doen drukken, ende dat zy gehouden zullen zyn een Exemplaar van de voorsz. Werken, op Groot Papier, gebonden en wel geconditioneert, te brengen in de Bibliothecq van onze Univerfiteit te Leyden, binnen den tyd van zes weeken, na dat zy Supplianten dezelve werken zullen hebben uytgegeeven, op een boete van zes hondert guldens, na expiratie der voorsz. zes Weeken, by de Supplianten te verbeuren ten behoeve van de Nederduytfche Armen van de plaats alwaar de Supplianten wonen; en voorts op peene van met 'er daad verfteeken te zyn van het effect van dezen Ootroye. Dat ook de Supplianten fchoon by het ingaan van dit Ootroy een Exemplaar geleverd hebbende aan de voorsz. Onze Bibliothecq, by zoo verte zy geduurende den tyd van dit Ootroy dezelve Werken zouden willen herdrukken met eenige vermeerderingen of anders, hoe genaamt, of ook in een ander formaat, gehouden zullen zyn wederom een ander Exemplaar van de gemelde Werken Geconditioneert als vooren, te brengen in de voorsz. Bibliothecq, binnen dezelve tyd, en op de boete en penaltieyt, als voren. Ende ten zynde de Supplianten dezen Onzen Confente, ende Ootroye mogen genieten, als naar behooren, Lasten

wy allen ende eenen ygelyken, dien het aangaan mag, dat zy de Supplianten van den inhouden van dezen doen, Laten, ende gedogen, Rustelyk, vredelyk, ende volkomentlyk genieten ende gebruyken, cesferende alle belet ter contrarie. Gegeven in den Hage, onder onzen Groten Zegele hier aan doen hangen op den zeventwintigsten Mey, in 't Jaar onzes Heere ende Zaligmakers duyfsend zeventhonderd agt-en-twintig.

J. G. V. Boetzelaar.

Onder stond, ter Ordonnantie van de Staten.

was getekent WILLEM BUYS.

Lager stond,

Aan de Supplianten zyn, nevens dit O&roy, ter hand gefelt by Extract Authenticq, haar Ed Gr. Mog. Resolutien van den 28. Juny, 1715, en 30. April, 1728, ten einde om zig daar na te reguleeren.

De Regenten van het Wees- en Oude Mannenhuis hebben, in hunne voorfz. qualiteyt, het recht van deze Privilegie, alleen voor den tegenwoordigen Druk, van *De Zwetfer, Kluchtspel*; vergund aan *Izaak Duim*.

In Amsteldam den 30. October, 1733.

VERTOONERS.

ERNST, *een Edelman van Burgerlyke staat.*

IZABEL, *Dochter van Ernst.*

KATRYN, *Meid van Ernst en Izabel.*

HANS ZWETSER, *een Mof, Minnaar van Izabel.*

SLENDERHINKE, *een Mof, Knecht van Hans.*

WESSEL, *een Mof, Broeder van Hans.*

KAREL, *Minnaar van Izabel.*

KRISPYN, *Knecht van Karel.*

ZWYGENDE.

3 of 4 Mofsen, welke Dansen.

*Het tooneel verbeeld eene kamer, in het huis van
Ernst, te Amsterdam.*

D E

Z W E T S E R ;

K L U C H T S P E L .

E E R S T E T O O N E E L .

E R N S T , I Z A B E L .

E R N S T .

wyg, zwyg van Karel: want ik wil van hem
niet hooren;

Altyd van Karel my te talmien aan myne oo-
ren? geschiën.

Ik zeg nog eens, het zal toch nimmermeer
Zoudt gy naar burgers; gy, naar burgers kindren zien?
Foei 't is onze eer te nâ; een burgers zoon te trouwen?
Heb die gedachten eens, ik zweer het zal u rouwen.

I Z A B E L .

Maar hoor papaatje lief.....

E R N S T .

Maar hoor eens Izabel.....

I Z A B E L .

Myn Karel is.....

E R N S T .

Ja, ja, uw Karel, 'k weet het wel,
Uw Karel; wel de droes, wat moet ik al gedoogen;
Uw Karel? dorst die gek eens koomen voor myne oo-
Ik sweer dat ik hem zou beloonen voor die spyt. (gen,
Gy zyt van adel, en de gene die u vryt,
Moet ook van adel zyn: het burgerbloed zou smetten.

I Z A B E L .

Ei laat hem hier eens.....

E R N S T .

Neen, dat zal ik wel beletten.

8 DE ZWETSER;

Hoor Izabel, ik hou uw' Karel voor een' bloed,
 Ik weet een kapitein, een duitfer, vol van moed;
 Die lykt u beter, hy 's in alles wel bedreeven,
 En weet hoe dat men in de waereld nu moet leeven.
 Hy is manhaftig, en aanzienlyk van gelaat.
 O! dat gy wist, hoe hy zich op 't geweer verstaat...
 Maar zacht; daar wordt gefchelt, 't zal licht den hop-
 man weezen.

Doe op Katryn! Katryn! Katryn! ik zou schier vreezen
 Dat zy het gat uyt is. Katryn!

T W E E D E T O O N E E L.

ERNST, IZABEL, KATRYN.

KATRYN.

W at b'lieft myn heer?

ERNST.

Wel voddemoer, doe op.

KATRYN.

Myn heer ik dankje zeer.

Katryn, lachende wederom.

Daar is een potentaat, die graag myn heer wil spreken,
 Een snoeshaan, daar niets ichynt als harsens aan te ont-

ERNST.

(breeken.

Maar is 't een edelman?

KATRYN.

Myn heer, hoe weet ik dat?

Het is altans een mof, met een rapier op 't gat,
 En knevels van een vaam.

ERNST.

Gaa. Laat hem binnen treden.

D E R D E T O O N E E L.

ERNST, IZABEL, HANS, SLENDERHINKE,

KATRYN, *lachende.*

HANS.

I er diener herren Ernst, ich wol ein weinig reden.

Is dit ier tochter, hern? er is gaar hibs, ont sjeen,
Der jonfer is begaabt, mit fiel aanloklicheên.

ERNST.

Zet hier eens stoelen meid, wat let u, zo te lachen?

HANS, *neêrzittende zegt tegen Izabel.*

Myns sjeene, roat ein moal, was wy hier komen machen.

IZABEL.

Heer hopman, 'k heb nooit de eer gehad van u te zien,
'k Verftaa geen raadfels van het geen' hier zal gefchiên.

HANS.

Der jonfer antwoord wol, das kan mier wolgefallen;
Ick kom, sjeen maagdely, om was mit uich tzoemal-

IZABEL.

(len.

Met my te mallen, heer? zyt gy daar toe gezind?

Ik niet; gaa dan by een die dat gemal bemint:

Dat 's hier de mode niet.

HANS.

Ich wol uich refpektieren,
Ond aus myns hertfen grond, ein' groffen gibt ferieren.

He Slenderhinke! he! waar bift stoe mit 's prezent.

*Slenderhinke, een Cinaasappel met groente
bestooken, bebbende, wil hem op eene lompe
wyze aan Izabel geeven; doch Hans rukt
hem den Appel uit zyn band, en geeft hem
aan Izabel, en zegt.*

HANS.

Doe berrenhau ter geeb 'em mier, doe lompe vent,
Ich zol doe prieglen, ond dem pochel bald ferfetfen
Mit diezem stok.

SLENDERHINKE.

Mien her, ik wol hem joo nicht fretfen.
Doe hebt ste 'em joo.

ERNST.

Myn heer 't is een onnoos'len bloed.
Hy weet niet dat hy juift zo veel daar aan misdoet.

HANS.

Ich wol iem prieglen, ha den swybet, ich wol 's swœcken.

Er respectiert mier nig, dem matfots zol mich eeren
Im dem gefeltfchaf.

IZABEL.

Ei myn heer zyt tog geruft.

HANS.

Ier forsprach jonfer heft mier gramfchapf ausgeblusjt.

SLENDEHINKE, *tegen Katryn.*

Holt dezen bundel vast, ik moet ein moal goan drieren.

KATRYN.

(ten?)

Wel vriend kooft zo de schrik naar onderen toefchie-
Of is het by geval? kom aan, geef hier het pak.
Daar regt uit gaa je naar het heimelyk gemak.

VIERDE TOONEEL.

ERNST, HANS, IZABEL, KATRYN.

Hern Ernst, ich bid uich, wol ein luttel mit mich
fnakken.

HANS.

KATRYN.

Dat 's vreemde taal, pas wel ter degen op je zakken.

HANS.

Ier maget affrontiert mich hern, was wol das zyn?

ERNST.

Swyg varken, en haal hier terftond een flesje wyn.

VYFDE TOONEEL.

ERNST, HANS, IZABEL.

Myn sjeene mogt ich eins noe zo gelukkig weizen,
Das ier mier minnesmart, ond hartswond, wolft ge-
neizen.

HANS, *tegen Izabel.*

IZABEL.

Die minnesmart myn heer is mooglyk noch niet groot.

HANS.

Zo groos, dat ich bald stierb.....

IZA-

IZABEL.

Hoe! praatje al van de dood?
Myn schoonheid heeft op u dan wonderlyk vermogen;
Op 't eerst gezicht verliest?

HANS.

Der stralleins uier oogen
Durgschieffen mier jongk hert, ont geben wond, auf

IZABEL.

(wond.

Zo zyt gy vast verliefd?

HANS.

Och ja.

IZABEL.

Dat 's ongezond.

Ik zou my liever van die malle dingen wachten.

HANS.

Ich bid uich om ein kus.

IZABEL.

Neen, neen, met geen gedachten.

HANS.

Laas mich ier handelyn dan kusjen, jonfer; laas

Ich zo gelukkig zyn.

IZABEL.

„Nu ben ik met dien dwaas
„Mooi opgeschikt. Papa wat zal my hier geschieden?
Die stoutheit loopt te hoog.

ERNST.

Gy wilt van edellieden
Geen jukkerny verstaan, maar Karel mag 't wel doen?
Voor hem is Izabel niet karig op een zoen?

IZABEL.

't Zy Karel, of die heer, ik zou 't niet hebben willen:
't Strydt tegen de eerbaarheid.

ERNST.

't Stryd met uw' malle grillen.

Ernst tegen Hans.

Myn heer, ik heb u laatst van uwe dapperheid,
En uw' gevaaren in den oorlog; uw beleid,

En

En honderd zaaken, zo omftandig hooren fpreeken,
 Dat ik u als een held, gansch zonder weêrga reken,
 En zo myn dochter 't hadt gelyk als ik gehooft,
 Gy hadt haar achting reets gewonnen, en haar woord;
 Dan zou ze een' minnaar van verdienfte beter eeren,
 En d'adel meerder als de burgers refpecteeren. (bloed,
 Myn heer, 'k heb achting voor het hoog en ad'lyk
 Wat ftaan die pluimen u parmantig op de hoed,
 En hoe kouragieus is uw gelaat en wezen.

Z E S D E T O Ø N E E L.

K A T R Y N , E R N S T , I Z A B E L , H A N S .

Katryn met een boetelje azyn, die zy op de tafel zet.

I H A N S . (zen
 Ich haab durch myn' geficht, ein kompanjie Francee-
 Doen laufen, phoe! pha! phoe! er liefen wie dem wind.
 Das myn rapier, macht der Franceezen bald gefwind.
 Ich haab im leften flag seks fendelen gewonnen,
 Der had ich al, eer eins dem feldflach was begonnen.

E R N S T , *tegen Izabel.*

Zou Karel dat wel doen? zeg eens onnoofle floof?

I Z A B E L .

Maar meent Papa, dat ik de helft daar van geloof?
 Die zwetfer zou alleen een kompanjie foldaaten
 Verjaagen, zonder flaan? ei, ei, ik bidje, laaten
 Wy tog zo gek niet zyn. En waar is dat gefchied.

K A T R Y N .

Wel juffrouw, hoe! wat 's dat? geloof je dat dan niet?
 Krispyn zeit, dat hy in Jerafmus heeft geleezen,
 Een ding dat, in myn zin, nog raarder fchynt te weezen,
 Van zekeren foldaat, die floeg met eenen flag
 Wel zeven armen van drie karels af.

I Z A B E L .

Ha! 'klach...

H A N S .

Das haab ich felbs geraan, wol was zyn das for zachen.

K A-

KATRYN, *tegen Izabel.*

Ja juffrouw, daar behoef je zo niet om te lachen:
'k Weet dat je 't wel geloofd al hou je jou zo plat:
Ho, ho, die knevels van heer Hans die weten wat.

ERNST.

Katryn, Katryn, gy moet hier zo veel praats niet voeren,
'k Verftaa 't van u niet pry, gy zult de snater fnoeren.

KATRYN.

Wel nou myn heer, ik praat ook van zyn knevels maar,
Dat mag men immers doen: ik zeg ze staan hem raar,
Zy zyn vry lang, men zou 'er zes man mē gerieven,
'k Zou om die knevels schier alleen op hem verlieven.

HANS, *tegen Katryn.*

Doe deern was toe ein man, ich priegelde 'oe im lyb,
Zol stoe mier sjimfen! ha, was bist stoe for ein wyb?

KATRYN.

Ik ben uw dienaares, ei wilt u niet verstooren.

ERNST.

Katryn wees stil, ik wil die praat niet langer hooren.

Tegen Hans.

(tong,

Myn heer, de vrouwlui zyn hier doorgaans lang van
't Zyn meest klappeien, en komeeren, oud en jong,

Zy zullen ieder een doorgaans by 't gat ophalen:

Aan ieder mensch schort iets; men zou by na verdwaa-

In al die praatjes; die wat op zyn hoorens heeft (ien

Mag vreezen; ja zelf een die onbesprooken leeft,

Krygt mē zyn beurt. Ik zelf, quam eens een vriend be-
zoeken,

Daar zat een snapster my den ganschen tyd te doeken.

Eerst was 't; myn heer, ik weet uw' dochter is de bruid:

'k Zei 't is niet waar juffrouw: dat praatje dient gestuit.

Ze zei, 'k heb Karel, met uw' dochter, korts zien wan-
d'len,

Zy hadden, na het scheen, iets wonders te verhand'len:

Ik heb haar zelfs in het voorby gaan nog gegroet,

Ze zagen my niet eens.....

I Z A B E L.

Papa, 'k bid weest zo goed

En noem die juffer eens.

E R N S T.

Zwyg zeg ik: laat my spreken.

Voorts zei ze, hoor myn heer, ik heb nog vaster teken,
 Zy waaren kortling op den Schouburg, met malkaar,
 (Ik heb 't van goeder hand) men zei my, dat zy daar
 Zoo'n leeven maakten, dat een ander pas kon hooren?
 Ja, zelfs de Acteurs daar door by na hun rol verlooren,
 En van de staanplaats wierd geroepen; zwyg wat stil
 Daar in de logie.

I Z A B E L.

Ei papa, ik bid u wil

Die juffer my eens.....

E R N S T.

Zwyg; wy weeten van uw' zaaken,
 Gy hoeft hier op een nieuw geen ollerjes te maaken.

E R N S T, *tegen Katryn.* (Hans.

Koom meisje schenk eens wyn, voor my en Jonker
*Katryn schenkt uit de boetelje, daar
 azyn, in plaats van wyn, in is.*

K A T R Y N.

„Alshy alleen praat heeft myn juffrouw weinig kans.

E R N S T.

Wat prevelt ge in u zelfs, Katryn? pas op het schenken.

K A T R Y N. (ken.

Dat vind ik raar; men mag niet spreken, noch niet den-
Ernst, en Hans, houden elk een' roemer in de band.

H A N S. (sjeen.

Dem wyn hern, is van kleër, gaar geel, ond wonder

E R N S T.

Hy 's oud, en zuiver, en daar by zeer ongemeen
 Van helderheid; ik laat me met geen wyn bedotten;
 Ik weet wynkoopers, die zo graag een party zotten
 Bedriegen met de proef, dat volk is mede al fyn,
 Zy brouwen, na de kunst, tans wel rozynen wyn,

Die

Die iemand voor oprecht en zuiver uit zou kiezen,
 Maar ik kan 't proeven: want ik ben een van de viezen.
 Doch dat zy water in den wyn doen meent schier elk,
 Maar 'k loof het al zo min, als dat de zoetemelk
 Van pas gemaakt wordt, door de boeren; want ze zeg-
 De wyn bederft 'er van. (gen

KATRYN.

Dat 's maklyk uit te leggen:

Het water maakt de melk heel schraal, en dat 's niet

ERNST. (goed.

Hoe! val je al weder in myn' woorden? hou uw' inoet.

Tegen Hans.

My kost het oxhoofd ook twee honderd dertig gulden;
 Ik had laatst twee messieurs die braaf hun lyven vulden,
 Die proefden 't meê wel: want ze kleefden puur als pik.
 De droes ze pooiden zo dat ik 'er nog van schrik,
 Zy kraakten elk een stoop.

HANS.

Wol das is elk swei kannen,

Das aber niks, das kan ich wol allein fermannen,
 Ich neem seks keerels baldt zoe saufen von dem bank,
 Phoe! von es fressen ond es saffen lebt men lank.
 Der Hozenkopfer, is in 's sauffen, wie ein swybel,
 Der Itaaljeen, ond der Francees, hoold mich ter tybel,
 Es suut jo kindelyns.

Z E V E N D E T O O N E E L.

ERNST, HANS, SLENDERHINKE,

IZABEL, KATRYN.

HANS, *wyst op Slenderbinke en zegt.*

Daar is noe myn lakkei,
 Iem wol ich setfen by ein Hoozen kopf swei drei.

SLENDERHINKE.

Proot stoe van zoepen, jo, daar wol ik mik no zetten;
 Ik holde liedig veul von zoepen ond van fretten.

Slenderbinke neemt de Boetelje van de tafel.

Dat

Dat geld oe altomoal, dat dink, in einen teug.

Slenderbinke drinkt een mond vol azyn en spuwt bem uit.

Wo dat smookt jo zo zoer, das wien die jo nig deug,

Die wien is jo zo zoer, as ettik.

HANS.

'Ch fol doe soeren,

Doe flégel, 'k fol.....

I Z A B E L

Myn heer, wat weten toch de boeren

Van rynschen wyn? uw knecht kooft eerst uit moffen-
land,

Hy krygt in uwen dienst misschien wel meer verstand.

HANS.

Ja, sjeene jonfer, ier haabt regt, 'er kan bald leeren.

I Z A B E L.

Hy is gelukkig mag hy lang by u verkeerren.

Papa, ik kryg nu al wat zin in dezen heer:

Want vechten, zuipen, dat is braaf, wat wil men meer?

Ernst schudt zyn boofd, en klinkt met Hans.

HANS.

Das ier gefondheid, hern.

E R N S T.

Myn heer, 't zal de uwe weezen.

Ernst en Hans drinken, maar spuwen den azyn uyt.

Ernst tegen Katryn.

De droes het is azyn, o varken, gy meugt vreezen,

Karonje, geeft ge ons in de plaats van wyn, azyn?

Ik zweer dat ik het u betaald zal zetten; zwyn!

O vod. zult gy met my en d'edelman zo gekken?

't Is lang genoeg: gy zult zo aanstonds 't huis uit trekken.

K A T R Y N.

Het is een ongeluk myn heer, wees niet verstoort.

E R N S T.

Hier valt geen praaten zeg ik meid, gy zult nu voort.

I Z A B E L.

Papa, ik bid u, laat Katryn een woordje spreken.

E R N S T.

ERNST.

Neen, haal uw goet af; 'k wil myn hoofd niet langer
breeken.

KATRYN.

Myn heer, 't is een abuis.

ERNST.

't Is een abuis; ja wel,

Hoe koomt dan dat abuis, zeg assurante vel?

KATRYN.

Het koomt, myn heer, dat je zo haastig my belaste
Om een boetelje wyn te haalen, en ik taffe,
Door groote haast, juist om het hoekje van de trap;
En greep de azynfles aan.

IZABEL.

„ Die leugen vind ze knap.

KATRYN.

Je weet, myn heer, dat ik 't al willens niet zouden denken,
Veel minder doen, om jou voor wyn, azyn te schenken.

ERNST.

Maar, waarom tapte gy dan niet? gelyk ik sprak.

KATRYN.

Je hebt de sleutel van de kelder in je zak.

ERNST.

Dat is geen wonder: want men durft u niet betrouwen;
Hadt gy ze, 'k zou myn' wyn voor vast dan niet lang
hoûwen, (gestuit:

Dat smokk'len met de knechts, hoo, hoo, dat moet
Ik ken die loopjes, best dat ik de kelder sluit.

KATRYN.

Daarom belaste je in bouteljes af te tappen,
Daar koomt 't abuis van daan.

ERNST.

Hou op, van meer te snappen.

En Izabel gaa meê, daar is de sleutel, laat
Zy tappen.

IZABEL.

Goet, papa.

B

nochmal KA-

KATRYN.

„Myn heer heeft dat niet quaad:
 „Want Karels knegt Krispyn, houd wonder veel van
 ninnen:
 „Maar, hoe hy 't merkte, kan ik zeker niet verzinnen.

A C H T S T E T O O N E E L.

ERNST, HANS, SLENDERHINKE.

Die Slenderhinke, tegen *Hans*.
 die daar staat, is al te plomp,
 Wat doe je met zo'n knegt?

HANS.

Der kerel is gaar lomp,
 Er is mier aber trou, ich zol es durben waagen,
 Om al myn geld iem naar ons land tzoelassen traagen;
 Ein honderd tauzend, oder swei, rykstaler, kan
 Iem laaden auf dem nek.

ERNST.

Wel hoe draagt hy die dan?

HANS.

Im holster, phoe! das niks.

ERNST.

Heer hans, zes sleepers paarden
 Is dat onmooglyk voor, 'k wed dat het acht niet klaar-
 den.

Die som bedraagt begut vyf tonnen gouds; die gek,
 Zou die die draagen in een holster, op zyn' nek?
 Hoe kan dat weezen? gy zult ligt twee honderd meenen.

HANS.

Ja ich versprech mier.

Hans tegen Slenderbinke.

He Slendrinke! geet bald heenen
 Nag d'oldenbrug, ond' vraag na 't schipf von Swolfe
 Klaus,

Ond zaag das iem gefwind, myn wekfel breng' her aus.
 Myn wekfel, phoe! pha! phoe! myn wekfel moes ich
 haaben, Dan

Dan haab ich geld, phoe! ha! rykftaler wie eingraaben.
 Myn wekfel haab ich al drei monat naar gewacht;
 Myn herren vatter, hat mier daar nicht om gedacht.

SLENDERHINKE.

Zol ik den Wessel 'an den oldenbrug jo vinden?

HANS.

Ja, freilig.

SLENDERHINKE.

„Ie woe noo, is Wessel van de vringen?

„Ik ken den Wessel wol, 't is al nen staarken vent,

„Hy is het zeijen, ond het meijen, wol gewend,

„Wat bruid mik Wessel! zol die dikke doalders brin-

HANS.

(gen.

Wol geet stoe Hinken?

SLENDERHINKE.

Joo, ik wol boold hennen springen.

NEGENDE TOONEEL.

HANS, ERNST.

Myn hern, ier redeft mir von Hinke.

ERNST.

Ja, uw knegt

Lykt wel een hanneke; maar 'k loof hy is oprecht,

Hy is wat groen van bast: maar dat zal ligt wel slyten,

De knegts zyn altyd goed, wanneer ze zig wel quyten.

Maar wat dunkt u nu van myn dochter? spreek recht

HANS.

(uit.

Ich zol gelukkig zyn, wierd zy myn jonfer bruid,

'Ch wol 'er nigt bueten for dees kammer fol dukaaten.

ERNST.

Dat is kordaat myn heer. mag ik me 'er op verlaaten?

HANS.

Ter tybel hool.

Daar wordt gescheld.

ERNST.

Katryn! daar wordt gescheld! koom ras!

DE ZWETSER,
TIENDE TOONEEL.

HANS, ERNST, KATRYN.

KATRYN, *de Boutelje met de glaasjes op de
tafel zettende.*

„'t **K**on ligt gebeuren dat het Juffrouws vryer was.
Katryn op gedaan hebbende.

Het is heer Karel, die myn heer verzoekt te spreken.

ERNST.

Hoe! Karel? Karel? ei Katryn dat 's mis gekeeken:

Hoe! Karel? zou die my nog durven spreken?

KATRYN.

Ja,

Heer Karel is 'er.

ERNST.

Zeg maar dat hy aanstonds gaa.

HANS.

Is das dem swybel, der ier tochter mit komt fryen?

ERNST.

Ja heer: maar 'k wil diengek nu in myn huis niet lyên.

Katryn, zeg dat hy gaa; 'k heb geen gelegenheid.

KATRYN.

Hy heeft heel nodig u te spreken, zo hy zeit.

HANS.

Hern Ernst ich haab uur lust ein weinig tzoë spantfieren,

Ich bid uich laas mier geen, hier wolnigt goeds gebieren.

Waar is der achterdeer?

ERNST.

Myn heer, wat zou dat zyn?

Ik bid u, drinken we te saam' een glaasje wyn.

HANS.

Waar is der achterdeer? ich mag nigt lenger blyben.

ERNST.

Maar heer, ik bid je.

HANS.

Neen, ich moes nog breeven schryben,

Waar

Waar is der achterdeer?

ERNST.

Ik bid u, hopman, blyf.

HANS.

Ich bid uich, laas mier geen.

ERNST.

Wel dat 's een raar bedryf,

Myn heer de kapitein, ik bid... wat zal dit weezen?

Gy hoeft voor Karel in het minste niet te vreezen.

HANS.

Ich kom bald widerom „och, och! was wol das zyn.

ERNST.

Gy hoeft om Karel niet te gaan... laat ons den wyn...

HANS.

Das weis ich wol, ich wol nigt for feks karels laufen;

Ich bid uich aber, sets dem achterdeer bald aufen,

Daar komt mier jeets in kopf, das ich fergessen fol,

Weis mier den achterdeer.

KATRYN.

Hy wol graag op de hol.

Hans, tegen Krtryn.

Weis mier dem achterdeer ich zol ein sjilling geeben.

KATRYN.

Een schelling is al veel, Hans Zwetzer, voor je leeben:

Koom gaa met my: zie daar, daar ginder is de deur.

HANS.

Ich kom bald widerom.

KATRYN.

Doet zo myn goeje breur.

ELFDE TOONEEL.

ERNST, KAREL, KATRYN.

WERNST.
el Karel, durft gy die vrymoedigheid gebruiken?

Ik zeg u dat gy aan myn' dochter niet zult ruiken.

Ei vrinden zief, dat is een kostelyk pourtret,

Dat 's koopmanachtig : ziet , wat staat den pruik hem net,
Bezieet dien degen.

K A R E L.

Met verlof dat ik mag spreken ,
Uw' dochter zoek ik eens

E R N S T.

Wilt gy u daar in steeken ?
Neen , neen , 'k hoor daar niet naar , uw' zaaken zyn
gestuit :

Myn dochter is nu met een ander reets de bruid.
Wat beeldt gy u wel in ? 't zal met u niet geschieden.
Een koopmans zoon kooft hier , ô spyt ! by edellieden ,
En durft nog vryën , met een degen op zyn' zy'.
Hoe lang is 't wel geleën , heer pronker , zeg het my ,
Dat gy voor de eerstemaal tot edelman gemaakt zyt ?
Wel hoe ! gy zwygt , ho ho , 't is of gy wat geraakt zyt.

K A R E L.

In 't minste niet , myn heer ; het adelyk geslacht ,
Waar uit ik weet dat ik ter weereld ben gebracht ,
Telt zynen oorsprongk van een lange reeks van jaaren ,
't Is al zo oud als 't uw'.

E R N S T.

Wat zal ons noch weêrvaaren ?

K A R E L.

Myn heer , hoe oud is nu uw adelyke stam ?

E R N S T.

Ik roem dat myn geslacht zyn' eersten oorsprong nam
Uit Govaard met de Bult , die Delft weleer liet bouwen ,
En had ik tyd , ik zou u dat in 't breede ontvouwen.

K A R E L.

Hoe ! gy uit het geslacht van Govaard met de Bult ?
Die graaf van Holland , met geweld tot graaf gehuld ;
'k Beken het is wat groots : maar ik ben voortgekoomen
Uit eenen stam die al de keizeren van Rome ,
En Alexander op de waereld heeft gebracht ,
Ja held Achilles telt men onder ons geslacht.

E R N S T.

ERNST.

Hoe Alexander en Achilles? 't lykt wel scheeren.

KAREL.

Ja, ja, Achilles, en misschien veel grooter heeren.

ERNST.

Gy ziet 'er vry al wat Achillesachtig uit:
Maar 'k loof het niet, voor 't my te degen is beduid.

KAREL.

Gy heer, myn ouders, ik, ja koningen en grooten,
Zyn van den eersten mensch, al't zamen voortgesprooten.

ERNST.

Dat hebt ge uit Kats gehaald: maar even wel 't is goed.
Daar is nochtans zo iets in 't zuiver aadlyk bloed,
Dat in het burgerlyk zeer zelden is te vinden:
Als per eksempl; iets heldhaftigs te onderwinden
Ten dienst van 't vaderland, is in een' edelman
Als ingeschapen; en daar weet nooit burger van.
Wat is 't een eer! wat kan 't een braaf geslacht verçieren,
Als 't wapens toonen kan, verdeelt in veel quartieren.
Ho, ho, dat aadlyk bloed! dat bloed! dat is zo nut.

KAREL.

Ja, maar dat geld! myn heer, dat geld! is zulken stut,
Om adel die vervalt, te helpen onderschraagen.
ô! Adel zonder geld, is een der slimste plaagen.
Myn heer, 'k verzeker u, was 't niet om 't lieve geld,
Men zach de helft pas van den adel in het veld.
Veel steeken zich ('k beken 't) zeer moedig ingevaaren:
Maar and'ren zouden ligt haar wapens lieft bewaaren
In 't hoekje van den haart, indien 't om 't geld niet was;
In 't kort, d'een is een leeuw, en de aar een blode das.

ERNST.

Gy zyt een' snapper, 'k zou te Leide gaan studeeren,
Tot advokaat: me dunkt gy hoeft niet veel te leeren;
En hebt misschien noch al meer rede voor uw zaak.

KAREL.

Gy moet niet denken dat ik braaven adel laak;
Een edelman van moed is waardig om te pryzen:

Maar 'k tel op wapens, noch geflachtboom, noch de-
vyzen;

Indien een edelman ontaard van zynen ftam,
Die door de dapperheid, den adeldom bequam.

'k Stel ook ter zyde die om geld den adel koopen;

'k Weet dat 'er van dat flach mê vry wat onder loopen.

ERNST.

Gaat gy maar heen, gy word terftond gepromoveert:
Maar zeg eens wat gy noch al verder hebt geleerd.

KAREL.

Dat alles moet bestaan door onderscheid van ftaten,
Wy kunnen altermaal geen burgers, noch foldaaten,
Noch edellieden zyn, dan kon geen land bestaan.

ERNST.

Begint gy zo? dan hebt ge in lang noch niet gedaan.

KAREL.

(ren.

Myn heer, 'k zal u dan iets het geen ons raakt, doen hoo-

ERNST.

Praat van myn dochter niet, dat zeg ik van te vooren.

KAREL.

Myn heer, men zegt, dat ge aan een' moffen officier
Uw' dochter hebt beloofd; ja, zelf 't gerugt loopt hier,
Dat hy, in 't kort, met haar in d' echtenftaat zal treden.

ERNST.

En gy komt hier nu, om te vraagen naar de reden?

KAREL.

Neen, om te zeggen dat ge u zelf daar mê verkort,
En Izabella in een' poel van rampen ftort:
Doordien die kapitein uw kindt meendt te bedriegen.

ERNST.

Zo zyt gy hier dan maar gekomen om te liegen?

KAREL.

Hy is een lacie, die van groote dingen praat.

ERNST.

Hy is een krygsman, die op 't vechten zig verftaat.

KAREL.

Een krygsman met den mond, die elk de huid wil ftroo-
pen,

Zeer

Zeer traag in 't vechten, maar byzonder gaauw in 't loopen.

ERNST.

Nu is het lang genoeg, voort zeg ik, aanstonds voort.

KAREL.

Myn Heer, ik bid u hoor...

ERNST.

Neen zeg ik, niet een woord.

Katryn! gaa lei hem uit.

KAREL.

Gelief maar te verneemen,

Gy zult bevinden dat....

ERNST.

Sta hier niet lang te teemen,

Want quam hy eens op 't mat, ik weet niet hoe 't zou

KATRYN.

(gaan.

Ja Karel, hy zou jou dootsteeken, villen, braân,
Je hadt geen tyd om eerst je testament te maaken,
Je zoudt niet leevendig uit deze kamer raaken.

KAREL.

Myn heer uw dienaar, denk op 't geen ik heb gezegt.

Karel tegen Katryn, ter zyde.

„ Zeg aan uw juffrouw dat ik flus Krispyn, myn knegt,
„ In vrouwelyk gewaad zal zenden, om te spreken
„ Van Hans de Zwetzer, 't geen dat huw'lyk licht zal
breken.

TWAALFDE TOONEEL.

ERNST, KATRYN.

ERNST.

„ **D**ie Karel is deurtrapt, hy is zo gek niet als
„ Ik hem versleeten heb, hy wist een zaak, schoon vals,
„ Mooi op te schikken: maar hy zal me niet bedotten.
„ Als hy myn dochter kreeg hoe zou de waereld sporten.
„ Neen, neen 't zal niet geschiên, ze is voor den kapi-

KATRYN.

Dat was een wakk're baas. Wat heeft die keerel brein.
Al is 't een burgers zoon; 'k zou hem myn dochter gee-

ven,

Veel liever als dat zy met zulken mof zou leeven.

ERNST.

(rant.

Zwyg. 'k gaa hier naaft eens, om het nieuws uit de koe-

KATRYN.

Als hy de krant niet las, was 't glad gedaan met 't land:

De paai hangt aan malkaâr met hooren en vettellen,

Van alle nieuws...

DERTIENDE TOONEEL.

IZABEL, KATRYN.

IZABEL.

Katryn, hoe zullen wy 't nu stellen?

'k Heb alles aangehoord, helaas! ik weet geen raad,

Nu Karel zonder reên van vader wordt versmaad,

Ach! wat staat my te doen.

KATRYN.

'k Zou eerst een poosje huilen,

En dan, was ik als jy, een dagje vyf zes pruilen.

Dat is myn beste raad.

IZABEL.

Gy spot met my Katryn!

En ik moet onderwyl dus ongelukkig zyn!

Ik vrees dat Karel nog van razerny zal sterven.

Ach! moet ik om dien mof, myn' waarden Karel derven!

KATRYN.

(moed,

Hoe! is het mallyheid? koom, koom, Juffrouw, fchep

Je weet niet wat Krispyn, zyn knegt, al vóór me doet:

Daar myn Krispyn zyn neus maar even in mag steeken,

Vind hy een gat deur, dat 's my meenigmaal gebleeken,

Hy ken kunsjes, en hy zal voor vast zyn' heer

Wel raaden hoe.....

Daar word gescheld.

I Z A -

IZABEL.

Daar is papa misschien al weêr.

Katryn doet op.

VEERTIENDE TOONEEL.

IZABEL, KATRYN, KRISPYN.

BEN jy 't Krispyn?

KATRYN.

KRISPYN.

Och ja, myn zoetertje, myn leeven.

KATRYN.

Hoe! durf jy je over dag hier in ons huis begeeven?

KRISPYN.

Ik heb daar over in de herberg opgepast,
 (Gelyk myn heer my, eer hy hier ging, had belast,)
 Om als ik Ernst zach by geval het huis uitkoomen,
 Hier in te gaan.

IZABEL.

Maar heeft papa u ook vernomen?

KRISPYN.

♫ Neen juffrouw.

IZABEL.

Krispyn, hoe houd zig Karel doch?

KRISPYN.

Ik weet niet beter of jou Karel leeft nu nog;
 Maar hy praat niet als van te sterven, en te trouwen:
 Dan zie j' hem eens zyn hoofd, en dan zyn hinders klouwen;

Hy stampt de hielen van zyn schoenen af van spyt;
 Dan roept hy, houd den dief: ik ben myn liefste quyt,
 En van het bystaan, kryg ik dan een lap om de ooren;
 Dan zoent hy me weer of, en zegt; myn uitverkooren,
 Myn allerwaardste lief, myn grootste schat op aard,
 Myn kost'lyke Izabel; dus kryg ik voor myn baard
 Verliefde kusjes: maar myn huid geen kleinje slaagen.

IZABEL.

Ach! wordt myn Karel dol?

KRIS.

DE ZWETSER,

KRISPYN.

Neen, 't zyn verliefde vlaagen,
 Het zal wel béteren, mag hy met jou alleen,
 Als Ernst niet t'huis is, maar een' korten tyd besteên,
 Om te overleggen hoe hy alles moet besteeken,
 En waar je huuwlyk met den mof door is te breeken.

IZABEL.

Krispyn verzeker hem, dat ik my gansch betrouw
 Op zyn' voorzichtigheid: ik zal, schoon ik een vrouw
 En zwak ben, egter myn kloekmoedigheid betoonen,
 Hem helpen waar ik kan, en u zal ik beloonen
 Voor al uw moeite.

KRISPYN.

Neen, dat kan Katryn wel doen.
 Niet waar myn zoetert? koom, vereerme een' lekkren
 Op rekening. (zoen,

KATRYN.

Laat staan: je moet terstond vertrekken;
 't Zou euvel dagen, quam u Ernst in-huis te ontdekken:
 Hy is hier dicht by in de buurt.

KRISPYN.

Dat 's niemendal.

Ik moet hier blyven.

KATRYN.

Hoe Krispyntje, ben je mal?

KRISPYN.

'k Weet me in een ommezien zodaanig toe te taaklen,
 Dat 'k aan wil neemen, om een uur met hem te kaaklen
 Eer hy my kennen zou, zie, met die groote das
 En deze sjerp, zal ik my, puur of 't toov'ren was,
 Onkenbaar maaken; daar zal ik hem mē bedriegen,
 En van Hans Zwetzer zo wat jokkentjes voor liegen.
 Hou jy je lui maar stil.

KATRYN.

Krispyn 'k loof dat je ons sopt.

KRISPYN.

Maar pozito, ik wierd door Ernst wat afgeklopt,

Zou

Zou jy het voelen?

Daar wordt gefcheld.

KATRYN, tegen Krispyn.

Schuil gaauw weg.

Krispyn verkleed zich fchielyk op de navolgende wyze: by baalt zyn' das over 't hoofd, welke gemaakt is, dat ze met één tot een kaper verftrekken kan. Voorts laat by zyn' groenen rok vallen, die hem in 't manne lyk gewaad voor een' fjerp verftrekt; hier by gevoegt dat zyn rok met kleine opftaagjes zy, maakt by bet figuur van een vrouwspersoon uit.

KRISPYN.

Neen, doe maar open,

Men zal my in dit kleed niet kennen, zoude ik hoopen.

KATRYN.

Wel gaauwerd, dat ftaat wel.

KRISPYN.

Doe nu maar op Katryn.

„ Dat zal ná ik bemerk een zootje moffen zyn.

VYFTIENDE TOONEEL.

SLENDERHINKE, WESSEL, drie Moffen zwygende, IZABEL, KRISPYN, KATRYN.

SLENDERHINKE.

IE woor is noe mien her? de Wessels zunt 'ekeumen. Ik heb van d'oldenbrug, vier Wessels mit 'enedmen.

Slenderbinke wyft op de Moffen.

Dat 's Wessel Kuttel; ont dat is noe Wessel Poep.

Dat 's Noaber Wessel.

IZABEL.

Wel dat maakt een mooije troep.

KATRYN.

Wat meen je hier nu met die Wessels te beginnen?

Zeg; ftaan 'er niet nog wat op straat, gaa, roep maar binnen.

SLÉN.

SLENDERHINKE, *wyft op Weffel.*

Den Weffel, meêken, is mien her zien eigen breur.

KATRYN.

Ei lieve zie ter teeg met aandacht, die finjeur ;
Dat is Hans Zwetzers broer ! dat 's volk van adel vrin-
den.

SLENDERHINKE.

Ie, doe zolft ziens geliek in holland joo nig vinden :
Eer dat hy keuttelen, die hard zund, drietten kon,
Kon hy flatien.

KATRYN, *tegen Weffel, die weg kruipt, agter
Slenderbinke.*

Myn heer, zeg eens, het woordje, bon,
Is dat latyn ?

SLENDERHINKE.

Wo joo, hoe zol 'ie dat noe wetten :
't Slatien dat is 'em, zo ik leuve, al lang vergetten ;
Die kromme strekkels hold men zo nig in een kop,
Nein door verftoot zik oeze keufter better op :
Moar hy kan rogge, weite, ond zukke dingen zeijen,
Ond hy verftoot zik, net a's ik, op gros te mejjen,
Hy kan ook veddelen.

KATRYN.

Wel dat 's een raare kool.

Katryn, Izabel, en Krispyn lachen.

SLENDERHINKE.

Noe Weffel, ie ik bid doe, veddel noe ein mool.

Weffel speelt op de viool, en andere Moffen dansen.

Slenderbinke springt.

Dat 's den gezelfchop nog nen grauten sprongh ter eeren.

Tegen Katryn.

Ie meeken ik zol oe wal tot mien wief begeeren,
Zo jufferaftig, ond zo sleuf stoot oe den inoet ;
Mien bokfen zeet 'er mig ook jonkeraftig oet.

KATRYN.

Wat zeg je Mofje ? heb je lust met my te trouwen ?
Als ik het toestond, zou je dan je woord wel houwen ?

SLEN-

SLENDERHINKE, *geeft een metworst met een bam
aan Katryn.*

Je jo, mien diefken, jo zie door dat is voor oe.

KATRYN.

Een metworst! ha, ha, ha, waar komt een mensch al toe,
De vullskar zal my noch eindling overryen.

KRISPYN.

Nou nou Katryntje, gaa maar voort, en laatje vryen.

KATRYN.

Hoe! wordje niet jaloers?

KRISPYN.

Neen, slaa de wagen voort.

KATRYN.

Maar Slenderhinkelief, wie heeft het ooit gehoord?
Geef je me dat op trouw?

SLENDERHINKE.

Joo, 'k heb nen siege worsten
Voor hoe mien brued, ik bid loat ons noe om een korsten
Moar no de karke goon.

KATRYN, *de band' aan Slenderbinke geevende.*

Koom aan.

SLENDERHINKE, *zoent Katryn.*

Doar is mien voest.

Tegen de Mossen.

Ie Wessels, as stoe noe mein voar ontmeutst, zo moest
Ste ém bolde greuten, ond oet miene noame zeggen,
Dat ik in holland tot nen jonkren ben édeggen,
Ond dat hy aan mik zend wat hammen, ond wat spek.

KATRYN.

Dat 's bruingoms nommer twee.

KRISPYN, *tegen Katryn.*

Je houdt hem voor de gek?

KATRYN.

Hoe wordt je wat jaloers?

KRISPYN.

Het vryen kan passeeren:

Maar 't zoenen, meisje, zou ik liever niet begeeren.

SLEN-

SLENDERHINKE.

Keum Wessels dans nog eens ter eeren van mien broed.

KATRYN.

„Krispyn dans jy eens mé.

KRISPYN.

Ik zal; dat heb je goed.

*Hier wordt geschild, de Moffen dansen, maar
Krispyn houd op, terwyl Katryn op doet.*

ZESTIENDE TOONEEL.

ERNST, IZABEL, KATRYN, KRISPYN,
SLENDERHINKE, WESSEL, en de Moffen.**W**at 's dat te zeggen? wat beduid dat redementen?
Wat is dat Izabel? hoe komen hier die venten?
Daar schuld wat achter, spreek, wat pikken zal dat zyn?

KATRYN.

Dat 's 't adelyk geslacht van Hans, myn heer.

ERNST.

Katryn,
Wat adelyk geslacht? 'k versta hier zulke grillen
In huis niet, hou eens op; wat of zy hebben willen?

SLENDERHINKE.

Dat 's oet.

ERNST.

Wat 's oet? hoe kooft gy hier zo assurant.

SLENDERHINKE.

Ik ben een jonkeren 'eworden, in dit land.

ERNST.

'k Versta die potzen in myn huis niet Slenderhinken,
Vertrek met al dit volk, of 't zal hier met je stinken.
Loop aanstonds om uw' heer.

SLENDERHINKE.

Mien her die weet ik nicht,

Ik heb' an de oldenbrug mien beutshof jo verrigt.

Dat is mien her zien breur.

ERNST.

ERNST.

„ Wel, dat zyn wond're zaaken,
 „ Ik heb het end en moet aan 't kluuwen zien te raaken:
 „ Die Slenderhinke lykt onnozel.

SLENDERHINKE.

Jo, finjeur,
 Die mit den veddel, dat is jonker Hans zien breut.

ERNST.

Indien dat waar is, heeft Hans Zwetfer my bedroogen,
 En van zyn' daaden en zyn' adel voor geloogen.

Slenderbinke zoent Katryn, Ernst dat ziende, zegt.

Katryn, hoe hebt gy daar zo 'n drukte? dat gezoen,
 Wat wil dat zeggen? wat of hier nog uit zal broên?

KATRYN.

Myn heer ik zal in 't kort met Slenderhinke trouwen.

ERNST.

Het loopt nu zeker op het end, met al de vrouwen,
 Zy zien 'er niet meer nâ wie dat haar pretendeerd;
 En met de Meiden is het nu geheel verkeerd;
 Ô Die zottinnen! ô! zy krygen zulke beuken.
 Zy denken niet eens om haar juffrouws volle keuken:
 Maar och! was ik van al dat schrobben eens verloft!
 Had ik een man, dan quam ik makk'lyk aan de kost;
 En kooft een snyër, of een wever om haar vryen,
 De koop is aanstonds klaar; maar raaken ze eens in lyên,
 Dan is het, si vous plait, de spilletjes in d'asch,
 En dan kooft floerie, die zo graag na 't huuwlyk was,
 Om potjes vet, en om wat vleisnat, by de menschen
 Daar ze eerst gediend heeft. En dan zou men ligt wel
 wenschen

Om 't geen men in de luf 'er huizen heeft verkwist.

KATRYN.

Myn heer ik weet wel, 't is niet altemaal gemist:
 Maar evenwel men ziet het somtyds anders beuren.

ERNST.

Somtyds? ja al te veel: doch laten wy die leuren
 En zeuren overslaan, en trouw gy wie ge wilt:

Gy zyt tog happig om te gaan in 't groote gild.

Tegen de Mofsen.

En gy finjeurs , kunt weêr naar d'ouwenbrug vertrekken.

Z E V E N T I E N D E T O O N E E L .

ERNST, IZABEL, KATRYN, KRISPYN.

Hoe vrouwtje , hoort gy mê niet by dat zootje gekken ?

KRISPYN.

Och neen , myn heer , ik niet.

ERNST.

Het lykt aan uw gewaad

Dat ge een Moffin zyt , en gy hebt zo'n mofs gelaad.

Wat is uw bootfchap dan ?

KRISPYN.

Om hier een' heer te vinden ,

Die Hans de Zwetfer hiet.

KATRYN.

Ben je ook dan van zyn vrienden ?

KRISPYN.

Neen meisje , neen , het is een rechte deugeniet ;

Hy heeft myn dochtertje geholpen in 't verdriet ,

Een fchaap van twintig jaar . Och ! och ! hoe zal ik 't
maaken ? (ken.

Och ! kon ik toch den fchelm maar eens te fpreeken raa-

Och ! och , och , och ! myn heer , ik bid zeg waar hy is ?

Is hy hier ook in huis ?

ERNST.

Neen , vrouwtje , dat is mis :

Maar 't kon gebeuren dat hy hier wel haaft zou koomen.

KRISPYN.

(men.

Och ! was dat waar , dan zou hy van den drommel droo-

ERNST.

Maar vrouwtje , zeg , hebt gy den rechten man wel voor ?

KRISPYN.

Hy 's groot van knevels , en hy heeft zig ná ik hoor ,

Voor kapitein , of zo iets anders , uitgegeeven.

ERNST.

ERNST.

Hoe! is hy dat dan niet?

KRISPYN.

Neen, hy heeft van zyn leeven

Geen kapitein geweest.

KATRYN.

Daar breekt de bommel uit.

KRISPYN.

Och, och, die schelm! och! die verlaater van zyn' bruid!

ERNST.

Maar vrouwtje huil zo niet, 't zal wel ten beste loopen.

KRISPYN.

(pen.

Daar 's in de waereld toch geen troost voor my te hoo-
Och! och! 'k word missielyk.ERNST, *boud Krispyn vast, die zich missielyk veinst.*

Katryn, geef wat azyn.

KRISPYN.

Och! geefme liever maar een slokje brandewyn:
'k Ben ongelukkig in de waereld, lieve menschen!KATRYN, *bem brandewyn geevende.*

Daar vrouwtje.

KRISPYN, *gedronken bebbende.*

't Wordt nou al wat beter.

ERNST.

'k Zou wel wenschen

Dat gy my zeide, waar ge eerst kennis aan hem kreeg.

KRISPYN.

Hoe! kennis? (meisje daar is 't glaasje 't is al leêg)

Hoe! kennis? wel dat was... laat zien... dat was.. te
Keulen,

Daar zag ik de eerstemaal hem voor quakzalver speulen.

ERNST.

Wel hoe, is hy dan nu al kapitein? dat 's raar.

KRISPYN.

'k Zeg dat hy het niet is; hy heeft wat by malkaar

Verzaameld, met zig op teaters te vertoonen,

En op te snyën van zyn kompositionen,

Van kryder balzem, en der wilde katzen fet,
Van mormeltieren smalts.

KATRYN.

Wel vrouw, je kent hem net.

ERNST.

„Wel kan het mooglyk zyn? och ja, 'k begin te vreezen,
„Dat alles pochen en opsfnyëry zal weezen;
Maar vrouw is 't mogelyk! ei, 't schort u in het brein,
Zyn minen zyn heel braaf, hy lykt een kapitein.

KRISPYN.

Hy weet ook wonderlyk te gooch'len met een stokje,
En heeft een ryszak, daar hy hansje met 't roodrokje
In kan doen piepen; met een hokes bokes pas
Is die in Spanje, en voort weër in de googheltas;
Daar staan de jongens dan als uilen na te kyken,
En ook veel oûwen, dat wel goudse gaapers lyken.

IZABEL.

Wat dunkt papa? nu staan myn zaaken wonder schoon,
Men wil niet luistren na een schiklyk burgers zoon,
En 'k moest een' edelman, al was 't een vreemd'ling

ERNST.

(trouwen.

„Het kan niet weezen; zou zig Hans zo kunnen houwen?

KRISPYN.

Och, och, myn dochtertje! och, och! dat arme lam!

ERNST.

Hoor vrouwtje, dat gy hier eens strakjes weder quam:
'k Verwagt hem hier haast, dan zult gy hem spreken

KRISPYN.

(kunnen.

't Is goed myn heer, gen dag.

A C H T I E N D E T O O N E E L.

ERNST, KATRYN, IZABEL.

KATRYN.

'k **Z**ou jonker Hans wel gunnen,
Dat hem de huid wat voor zyn zwerfen wierd geschuurd.

ERNST.

Katryn vertel niet van dit voorval in de buurt.

KATRYN.

Myn heer, hoe, meen je dat ik niet zou kunnen zwygen?

ERNST.

Als al de meiden; want het praaten is zo eigen
Aan 't meefte vrouwvolk als het snoepen aan een kat:
Dat ge aan een' meid vertelt, vertelt ge een heele ftat.

IZABEL.

Papa, hoe meent gy 't nu met Hans den mof te maaken?

ERNST.

Ik ftaa verfteld van al de wonderlyke zaaken
Die my gebeuren, kind. Myn zinnen zyn verward.
Wat zal ik denken? want myn hoog en aad'lyk hart
Eifcht my een' fchoonzoon die van adel is gefprooten.

IZABEL.

Ei, 'k bid u, wil u aan den burgerftaat niet ftooten:
Want wat is adel, als een deugdelyk gemoed?
En Karel is in deugd en eeren opgevoed,
Op zyn perfoon valt niets te zeggen; ik zou denken
Dat zulk een huuwelyk onz' adel niet kan krenken.
Papa, in Vrankryk trouwt zo menig' kaale graaf
Een koopmans dochter, en dan maakt de huuw'lyksgaaf
Een juffer adelyk; de goude piftoletten
Zyn pillen die den waan van adel ligt verzetten.

KATRYN.

En van die pilletjes heeft Karel.

ERNST, *wat gepeinfte hebbende.*

'k Neem geduld:

Maar 't ftrekt tot fchande van graaf Govert met den Bult.

IZABEL.

Papa ik bid u laat Katryn myn Karel haalen.

ERNST.

Ik heb hem afgezet, hoe zou de waereld fmaalen;
Indien ik hem nu weër liet roepen, neen, hy mogt
Aan and'ren zeggen dat ik hem had aangezogt.

IZABEL.

Och, kond gy Karel, zo als ik, gy zoudt niet zorgen.

ERNST.

Ik zal my hier eens op bedenken tot op morgen.

Daar wordt gefcheld en Katryn doet op.

ERNST.

„ Ach is 't wel moogelyk dat Hans geen edelman,

„ Maar een bedrieger is.

NEGENTIENDE TOONEEL.

ERNST, IZABEL, SLENDERHINKE, WESSEL,

*drie moffen, KATRYN.*SLENDERHINKE, *tegen Katryn.*

Mien deefken, doe zolft dan
Hoaft mit mik trouwen.

KATRYN.

Wis, een vuift in 't oog, 't zel lukken:
Myn hart danft al van vreugd, heer bruigom, op twee
krukken.

ERNST, *tegen Slenderbinke.*

Zyt gy in dien tyd al geweest aan d'ouwenbrug?

SLENDERHINKE.

Ik wol doar nig na toe. Mien her zol mig den rug
Jo smeeren, vedder, ik moet hier een luttik wachten.

ERNST.

Koomt dan uw heer haaft?

SLENDERHINKE.

I jo.

ERNST.

Dat gaat na myn gedachten.

SLENDERHINKE.

(drek,

'k Ben noe geen Slenderbink, moar jonk'ren hennen-
Ik zol noe overal met ftoan op min rompspek.

Tegen het volk.

Doe joff'ren deers mit oe flepftarten altomoalen,
Hebt ftoe kein zin om ook nen jonkren oet Westfoalen
Te trouwen? taft noe to, 't zint Wessels hups ond ftark.
Wat ftoan mien schonken los.

KA.

KATRYN.

Zo los gelyk een hark.

ERNST.

Maar zeg Katryn, weet ge aangeen ander man te raaken,
Als zulk een bloed?

KATRYN.

Ik doe 't maar om my te vermaaken,
Ik meen het niet, ik help den gek een beetje voort.

ERNST.

Gy zyt een slimme feeks.

KATRYN.

Dat heb ik meer gehoord.

ERNST.

Gy jonker Slenderhink, gelieft eens te verhaalen,
By wat okkazie gy in Holland, uit Westfaalen,
Gekoomen zyt.

SLENDERHINKE.

By wat karrosje? 'k liep to veut,
'k Heb kein karrosje nog kein woagen jo ontmeut,
'k Ben mit een hennigheid oet mien voars hoes 'ekeu-
men,

Ond heb den holster, met de groswan, mit eneumen.
Ond liep jo regt oet, noar een suverliken stat,
Woar in het volk, as hier, jo roare noamen had.
Loat zeen, Swoleerzen, moar ik gink von doar ver-
trekken,

Ond voer toen in een schip, op einen grauten bekken;
Dat was de Zuderzee, een graut en wieden plas,
Dolkoppig woter, dat nig stil to moaken was;
Ond 'et begon mik doar te grouw'len in den balge.
Ik sprak den voorman an, ond zey, doe deef, de galge
Is voor oe nog to goed, woar veurstoe goe luen hen?
Wet stoe wol teuener dat ik Slendringen ben? (men:
Hier is noe land, nog zand, nog hoes, nog driet, nog beu-
Woar zol stoe, rekkel, up een regten wegen keumen?
In al den angste stond de teuener en zonk,
Terwyl 'et etten mik vast oet den balge gonk.

KATRYN.

(ten.

Zo kreeg je een leege maag, dan kon je weer wat fret-

SLENDERHINKE.

(ten.

'k Spyde ook een luttik gren, ond 'k hef nigt grens 'eget-

Toen roakte ik in een floap, tot dat den morgen kam,

Ond zag jo, de eerftemoal dit graute Haspeldam.

Dit Amfterholland; dat verbliede mik de zinnen,

Toen dacht ik; Hinke doe folft dikke doolders winnen:

Moar toen ik hier kam, vond ik wark, noch nigt nen driet.

Ond liep toen noar nen fstat, die 't volk den Hoagen hiet,

Door al de beuvenfte van zeuven landen weunnen,

Ze zeidden mik, door zol 'k nen voerman worden keun-

Ond voeren juffers met flepstarten aan het gat, (nen,

In golde woagens mit vier peerden, deur de fstat.

'k Vond zo veel juffers in een Hoage op alle weggen,

Dat ik 'er jo wol ein te gevve had' ekggen:

Moar 'k vond nigt einer zo geleerd, die mik verftoan

Of mit mik fprekken kon. Zie hinnikten mik oan....

ERNST.

Maar hoe kooft gy by Hans?

SLENDERHINKE.

Mien her, vond ik door laupen,

Die had daar drieteri van zeupkens te verkaupen,

Voor pien in 't heuft, hy heft ook loezen zalf, en zand,

Dat tanden wit maakt.

ERNST.

Ho dan loopt hy achter land?

Hy 's dan quakzalver?

SLENDEHINKE.

Neen quakzalver? mis 'esproken:

Hy is nen kapitein, hy heft wol zevven rokken.

Met golde linten.

ERNST.

Ja dat kan wel mooglyk zyn.

'k Zie klaar dat hy my heeft bedroogen door de fchyn.

Katryntje breng dat volk eens boven op de kamer;

Op dat, als Hans kooft, ik de zaak dan te bequaamer,

Naar.

Naarvorfchen kan, en zien of hy dien broeder kend.

Katryn de Moffen naar boven brengende, fpeelen zy.

ERNST.

Die moffen maaken hier een drommels redement.

Daar wordt gefcheld.

Daar wordt al weêr gefchelt, ei dochter doe eens open,
't Zal Hans zyn, of dat wyf van Keulen, zou ik hoopen.

Izabel doet op.

TWINTIGSTE TOONEEL.

KAREL, KRISPYN, ERNST, IZABEL.

Myn heer, 'k verzoek exkuus dat ik zo ftout ben

KAREL.

(van....

ERNST.

Myn heer, 'k bid zyt gedekt.

KAREL.

Maar heer....

ERNST.

Myn heer ik kan....

KAREL.

't Is onbeleeft.....

ERNST.

'k Kan geen gekompliment verdraagen.

KAREL.

Myn heer, uw dienaar, 'k fchik my naar uw welbehaagen.

IZABEL.

Myn Karel, alles ftaat nu op een' goeden voet.

ERNST.

Zo haaftig niet, holla, neen Izabel, ik moet

Eerft onderzoek doen. 'k Denk dat Hans hier ftrak zal

KAREL.

(koomen.

Myn heer, 'k heb na dien Hans zo even nog vernomen,

't Is een bedrieger, geen kaptein, noch edelman,

Als hy zich uitgeeft: maar het is een charletan;

Uit zyn geboorte een mof: doch door het lang verkeeren

Met googhelaars, heeft hy wat potzen kunnen leeren.

Men heeft hem hier en daar in fteden wel gezien,

Op zyn stellaadje.

ERNST.

Dat is wel myn heer : maar 'k dien
Te weeten wien dat zegt.

KAREL.

't Is iemand van myn' vrinden,
Dien gy, als 't u belieft, kunt spreken; hy 's te vinden
In de ordinaris, daar hy alle dagen eet.

ERNST.

Neen 'k onderzoek dan niet, naar dingen die ik weet :
Zyn broër die boven is, en ook dat wyf van Keulen,
Zyn blyks genoeg.

EENENTWINTIGSTE TOONEEL.

ERNST, IZABEL, KAREL, KRISPYN.

KATRYN.

Gelieft myn heer te hooren speulen ?
Zo koom naar boven : want daar heb je 't Swolse schip.
Daar speelt 'er ook een met een yzertje aan zyn lip,
Hoe hiet 'et ook ? een tromp.

ERNST, *tegen Katryn.*

Weg met uw' bagatellen.

ERNST, *tegen Karel.*

'k Verzoek, myn heer, wanneer gy iemand aan hoord
Dat ge u verbergen wilt, daar agter het tapyt; (schellen,
En zo gy hart hebt, my te wreeken van die spyt,
Op Hans de Zwetser, die ik ligt zal overtuigen,
Gy zult my vrindschap doen.

KATRYN.

Daar legt den brui in duigen
Met Hans de Zwetser.

KAREL.

Wel myn heer, ik neem het aan.

ERNST.

Verdryf hem vry met veele affronten hier van daan.

Tegen Krispyn.

En

En spring uw' heer mê by, als hy te kort mogt koomen,
Ik gaa naar boven.

Krispyn buigt zich en knikt tegen Ernst.

TWEEENTWINTIGSTE TOONEEL.

IZABEL, KAREL, KRISPYN.

Hoe! gy schynd niet veel te schroomen
Voor Hans de Zwetfer.

KAREL.

Neen, wy hebben wel te pas
Vernomen, dat hy maar een' grooten zwetfer was.

IZABEL.

Ik kon 't ook merken door het geen zyn knegt vertelde.

KAREL.

Ook heeft een zeker heer, die my een poos verzelde,
Al deeze zaaken in het breede aan my gezegt,
En 'k heb Krispyn terstond van alles onderregt.

*KRISPYN, zich weer in vrouwelyk gewaad
verkleedende.*

Spyt nou Ovidius met Metamurfezeeren!

Hier zie je weer Krispyn, in keulse wyven kleeren.
Nou zal ik met een snap eens schellen; en Juffrouw
Doe jy dan quansuis op, en jy myn heertje, hou
U, of ik ergens om naar achter was geloopen.

*Krispyn gaat buiten de deur, en schelt,
Katrjn en Ernst koomen van boven
terwyl Izabel quansuis op doet.*

DRIEENTWINTIGSTE TOONEEL.

KRISPYN, KATRYN, ERNST, IZABEL, KAREL.

Dag Juffrouw. Doe je nou de deur juist zelve open?
KRISPYN.

ERNST.

Wel vrouwtje dat is goed, zyt gy hier al weêrom?

KRISPYN.

Is Hans de Zwetfer dan hier al, daar ik om kôm?

ERNST.

Neen, nog niet.

K R I S P Y N .

Och, och, och! dat hoofd van alle guiten.

K A T R Y N .

Myn heer, die arme vrouw huilt traanen, puur met tui-

E R N S T .

(ten.

Maar vrouwtje zegt gy niet dat gy van Keulen bent?

Hoe hebt gy 't hollands dan zo schielyk aangewend?

K R I S P Y N .

Het hollands? hoe! myn heer, het hollands? watte vraagen;

Het hollands? wel dat heb ik zo geleerd.

E R N S T .

Waar?

K R I S P Y N .

Op den wagen.

Och, och! myn dochtertje! och! och! och! die arme sloof.

E R N S T .

Hoe! op den wagen?

K A R E L .

Heer, die vrouw, naar ik geloof,
Is 't door mistroostigheid geslagen in de zinnen.

E R N S T .

(nen;

't Gelaad van 't vrouwenfch schiet my evenwel te bin-

Me dunkt dat ik ze meer voor dezen heb gezien.

K R I S P Y N .

Dat kan wel weezen; want ik heb een Jaar of tien

Op kermiffen gereisd, om broedertjes te bakken.

Och, och, myn dochtertje. Och! ik zel den schelm aan-

pakken.

(moord.

Och, och, myn dochtertje. Och! al wierd ik hier ver-

Daar word gescheld.

E R N S T .

Katryn breng deze vrouw ras in 't falet, gaa voort,

Gy achter het tapyt heer Karel.

K R I S P Y N .

Is 't wel helder

Op het falet, kind? breng me liever in de kelder. Ik

Ik heb zo'n dorst door al de droefheid: hoor Katryn,
Ik bid je smokkel, als je kunt, een glaasje wyn.

VIERENTWINTIGSTE TOONEEL.

HANS, ERNST, *Izabel en Karel, ter zyde.*

HANS.
Pots tausend herren Ernst was haab ich dar gelaufen,
Om tug tzoek kleid'ren for mein kompanie tzoek kaufen.

ERNST.

„ Ik moet wat veinzen, om de waarheid te verstaan.

HANS.

Nur haab ich aber al myn sachen abgetaan.
't Sont al joo ezels, der hollandise kaufluiten,
Zy steen tfoe sitzelen, auf stibers, ont auf duiten:
In tytland aber sont der kauflien gaar kortaat,
Er traagen daar respect voor einem braaf soldaat
Ont edelman: 'k bestei daar tausend pistoletten,
Ond de ezel nedigt mier, daar voor, nicht eins ten etten.

ERNST.

„ 't Woord etten hoor ik; en dat is geen goed hoogduits:
„ 't Moest etzen zyn.

HANS.

Myn hern....

ERNST.

„ Dat hoeft van alle guits.

„ Ik heb die kromme taal in 't eerst niet kunnen hooren.

HANS.

Was saagt.....

ERNST.

„ Hy heeft by my zyn achting ganzsch verlooren.

HANS.

Waar is ier tochter hern.

ERNST.

Myn dochter heeft belet,
Daar 's iemant, die haar wat verzelt, op het salet.

HANS.

Is 't auch dem Karel? hat der hern das tfoe gelassen?

ERNST.

Dat raakt u niet.

H A N S .

Och ja, mier dunkt ich kan es fassen.

E R N S T .

My is gezegt, dat al het geen gy hier aan my
Vertelt heb van uw daan, niet is als snorkery.
Gy zyt geen kapitein: maar een die plag te loopen
Op kermiffen, om zalf en pleisters te verkoopen:
Derhalven, jonker, ben ik nu niet meer gezind
Myn dochter aan u uit te trouwen, en myn Kind
Heeft groot gelyk gehad, dat ze u niet kon beminnen.

H A N S .

Das dich ter tybel! bist stoe dan verendert noe von zinnen?
Was matfots heft der hern das in den kopf gebracht?
Das liegt den swybel! had ich iem mur in myn macht,
Ich wol iem prieglen, ha potstauzend! ich wol 's swee-
ren, (leeren

Wen zaagt das? sprech hern Ernst; ich wol aan iem bald
Ein kapitein als mier tzoe sjimpfen; 't is gebeert
Das ich, tzoe Bender, laatst ein keerel haab versjeert.

E R N S T .

Verscheurt te Bender? is dat dan al lang geleden?

H A N S .

Ja, ja, tzoe Bender, daar 't zyn majesteit von Sweeden
Zelbs aanzaag, ond ich kreeg terstond von iem pardon.
Ich bent der steeden durch dees arm ontsetzen kon.
Hat ich daar nicht geweist, man hat niks konnen machen:
Ich ben der meister, hern, in aller oorlogs zachen.

E R N S T .

't Verscheuren van dien vent is dat al lang geleen?

K A R E L .

„ Tot noch toe gaat het wel, daar willen wy maar heen.

H A N S .

Acht jaar.

E R N S T .

Acht jaar? acht jaar? hoe kan dat mooglyk weezen?
't Zyn leugens altemaal.

H A N S .

HANS.

Postauzend! er mach vreezen,
Dir mier besjimpft.

KAREL.

„ô Ja, hy is te wonder wreed.
„ Die karel liegt al raar, al is hy geen Poëet.

ERNST.

(ven?

Maar nu uw kompanjie, myn heer, waar 's die geblee-
Waar houd gy guarnizoen? dat dient ge eens op te geeven.

HANS.

Myn kompanjie is meist gesmolten, in dem marsch
Van Bender nach ons land, hoe redend stoe zo dwars
Hern Ernst? das dinkt mier frembt.

ERNST.

Ik laat my niet bedriegen,
En zal u toonen dat gy niet en doet als liegen.

HANS.

Potstauzend! Ernst was stoe kein olden edelman,
'Ch zol doe betzaalen.

ERNST.

Ja daar weeten wy niet van.

VYFENTWINTIGSTE TOONEEL.

ERNST, HANS, KATRYN. *Izabel en
Karel, ter zyde.*

Haal Slenderhinke, met de moffen hier benéden.
ERNST, *tegen Katryn.*

KATRYN.

Ik zal myn Heer.

ZESENTWINTIGSTE TOONEEL.

ERNST, HANS. *Izabel en Karel, ter zyde.*

HANS.

Ich wol hier noe nicht lenger reden,
Ich zol doe finden.

ERNST.

Neen, gy moet hier blyven staan,
'k Heb

'k Heb meer te zeggen vriend.

HANS.

Doe nar, ha! laat oe raan;

Ich wol nicht blyven: wen ich bees word, zol stoe beeven.

ZEVENENTWINTIGSTE TOONEEL.

ERNST, HANS, SLENDERHINKE, WESSEL, *en de andere
Moffen*, KATRYN. *Karel en Izabel, ter zyde.*

M WESSEL, *die Hans ombelst.*
Mien breur! mien breur! mien breur.

KATRYN.

Daar hebje nou het leeven.

Hans zag nooit blyder dag verschynen, in een jaar.

Daar heb je nou 't geslacht van moffen by malkaar.

HANS.

„Das dig ter tybel! dat 's myn broetter, ich wol zwiegen,

WESSEL. (kriegen?)

Wel breurken Hans, kunt stoe 'an mik geen kennis

Ond 't is nen joar geleên dat stoe mik lestmoal sprak.

HANS.

Ich haab kein broetter, ha! der keerel! halt gemak,

Of 'ch fol doe prieglen.

SLENDERHINKE.

Ie, wil stoe hem noe nig kennen,

Noe stoe zo riek bist, ie woe kan een minsche wennen.

WESSEL, *tegen Hans.*

Bezee mik wol ter deeg, ik ben oe jongste breur,

Ik ben oe Wessel.

ERNST.

Nu, beken het maar monsieur,

Gy kunt toch uw geslacht, en vrienden, niet verzaaken.

KATRYN.

Zo doen de moffen als zy tot fortuin geraaken.

WESSEL.

Ken stoe mik dan nig breur?

HANS.

Weg, of ter tybel hoal.

Ich

Ich zol doe priegelen, ont fits'len met dit stoal.

ERNST.

Katryn haal nu eens af dat droevig wyf van Keulen.

KATRYN.

Dat wyf zal moogelyk een ander deuntje speulen.

ACHTENTWINTIGSTE TOONEEL.

ERNST, HANS, WESSEL, *Moffen*, SLENDERHINKE, *Karel en Izabel, ter zyde.*

Ich ben pots flapperment ein edelman van staat,
Ich wol nicht einer von oe allen, for soldaat
In mynen kompagnie; 'ch zol doe nicht wollen haaben:
Myn vatter is kein paur, er is ein tydfer graaben.

ERNST.

Zo is dien broeder, naar het schynt, u onbekend?

HANS, *tegen Ernst. Tegen Slenderbinke ter zyde.*
Ja frylig..... „ Ich zol doe betzalen, flapperment.

SLENDERHINKE.

„'k Wol oe een vrindschap daun, met oewen breur to-

HANS.

(bringen.

„ Kont stoe nigt swigen!

SLENDERHINKE.

„ Ie! font dat noe zulke dingen.

NEGENENTWINTIGSTE TOONEEL.

ERNST, HANS, WESSEL, SLENDERHINKE,
Moffen, KATRYN, KRISPYN. *Karel en
Izabel, ter zyde.*

KRISPYN.

Och! och! myn dochtertje! ja, ja, daar is de guit.
Vind ik jou hier, jou schelm? verlaater van jou bruid?

HANS.

„ Das wyb kent mier, och ja das wyb weet von myn za-
„ 'ch Wol aber swigen, ond verendinge machen. (chen:
Was wol stoe haaben?

KRISPYN.

Ik? myn kinds verloorene eer.

D

HANS.

HANS.

Der haab ich aber nig gefonden.

KRISPYN.

Hoe! myn heer,

Ontken je dan, dat jy myn dochter hebt verlaaten
Te Keulen?

HANS.

Ja wyb.

KRISPYN.

Hoe! zoek je me dat te ontpraaten?

Neen, neen, dat zal niet gaan, koom maar te Keulen eens.

HANS.

Ich ken das wyb nicht.

ERNST.

Wel dat is wat ongemeens,

Hy loochend alles. hem! heer Karel! wilt hier koomen!

KAREL, *tegens Hans die achter de tafel loopt.*Treet herwaarts heer kap'tein: want gy hoeft niet te
schroomen

Dat ik u hind'ren zal, spreek maar met my alleen.

HANS, *werpt zyn handschoen over de tafel.*Daar is myn hansjen, ich wol morjen met uich geen,
Waar das ier wolft.

KAREL.

Myn heer, zyt gy gezind te vechten?

Wy kunnen 't op dees plaats gemakkelyk beslechten.

Tegen Krispyn. Tegen Hans, terwyl by zyn degen trekt.

Pas op daar achter..... 't za, trek aanstonds maar van

HANS.

(leer.

Nein morjen.

KAREL.

Hoe! hebt gy nu geen kouragie meer?

HANS.

„Der keerel meint es, och! ich kan iem nicht ontlaufen.

KAREL.

'k Zeg trek van leer.

HANS.

Doe zolft 'es met dem tood bekaufen;

Ich zol doe matsfots.

KA-

KAREL.

Koom dan hier heer kapitein,
Of 'k koom by u.

HANS.

Ha, had ich doe hier was allein,
Doe swybel, ich wol doe aan tauzend enden kappen.
„ Och was ich hier heraus.

KAREL.

Het is hier met geen snappen,
Noch drygen, meer te doen, trek aanstonds uw rapier.

HANS.

Ichzol doe matsfots.

KAREL.

Koom dan maar ten eersten hier.

HANS.

Ier sotfen jongelyn, ich vrees for oe, waarhaftig.
Ier kent mier nicht, ich ben vol tapferheid ont krafftig:
Ich laas uich aber noe for deizen stond eins fry;
Doe bist gelijk'lig, das ich nur nich bees en zy.

KAREL.

Wel nu koom aan, ik meen u, dan eens boos te maaken.

Karel loopt hem na, en krygt hem by de mouw.

HANS.

Och Hinke; och! och! miën breur!

KRISPYN, *met een pistool in de vuist.*

Zo iemant van die snaaken

Een voet verzet, die krygt een kogel in zyn pens.

ERNST.

„ Dat is een helleveeg, 't gaat alles na myn wensch.

KAREL.

Verweer u snorker.

HANS, *knielende.*

Och! ich bid uich laas mier leben.
Haab ich der hern misdaan, ich bid wol's mich fergeben.

KAREL.

Verweer u, zeg ik.

HANS.

Och! ich bid uich, laas mir geen!

KAREL.

Zyt gy een kapitein, wiens dapp'ren arm voorheen
 Een karel heeft verſcheurd? die ſteden kunt onzetteren?
 En een boha maakt, of ge ons allen op wild fretten?
 Waar 's uw kouragie nu?

HANS.

Ich bid uich! ſpaar myn lyb.
 Ich ben ein armer keerl, verſjeen mier myn betryb;
 Ich zol uich kontentiern.

KAREL.

Goed, wilt ge ons kontenteeren?

HANS.

Ja frylich braaver hern.

KAREL.

Voor eerſt is myn begeeren
 Dat gy bekennen zult, dat dat uw' broeder is.

HANS.

Ja, 't is myn' broetter hern, das ſecher ond gewis.

KAREL.

Zyt gy een edelman?

HANS.

Myn leben nicht geweest:
 'Ch ben aber ein doctoor, ond von der weld gepreezen.

KAREL.

Kwakzalver meent ge, en dat zal 't u ook heel wel doen.

HANS.

Nein ich ben een doctoor, ein man von groos fatzoen.

KRISPYN.

Ja groot van knevels.

KAREL.

Gy doctoor zult aanſtonds ſterven.

HANS.

Och! och! ich bid!

KAREL.

Neen, neen, gy zult toch niet verwerven
 Met

Met al uw bidden, of voldoe eerst deze vrouw.

HANS.

Ik haab er niks mistaan.

KRISPYN.

Hoe pikken heb ik 't nou,
Jy hebt myn dochter dan te Keulen niet bedroogen?

HANS.

Ich ken das wyb nicht, es is 't altemaal geloogen.

KRISPYN.

Jy hebt te Keulen dan ook niemendal verrigt?

HANS.

Ja etwas; aber doe bist gaar er motter nicht.

KRISPYN.

Hoo, hoo, dat is genoeg, je hoort het hem bekennen:
Koom aan wy moeten hem dat swersfen wat ontwennen.

ERNST, *tegen Karel.*

ô Die bedrieger! ô Wat ben ik nu verblyd!
Hadt gy het niet ontdekt, ik was myn dochter quyt.

Tegen Hans.

Voort zeg ik uit myn huis.

KRISPYN.

'k Moet eerst een klucht beginnen.
Hy moet daar aan dat wiel noch eerst wat voor me spin-

ERNST.

(nen.

Wel vrouw wat zou dat zyn?

KRISPYN.

Ik heb 'er tog niet van
Als moeite, zagt dat ik, met Hans de charletan,
Myn hart eens ophaal. 't Za nu moet je spinnen leeren.

Krispyn neemt Karels degen.

Spin zeg ik vent, of vecht! het is nu myn begeeren.

HANS.

Ich kan nicht spinnen.

KRISPYN.

Vent, indien je niet en spind,
Da g aat 'er deur.

E R N S T.

Wel vrouw, wel vrouw, gy lykt ontzind.

K R I S P Y N.

Ei laat my dat plezier ten minste tog gebeuren.

Spin zeg ik kapitein, of 'k meen je te verscheuren.

H A N S.

Och lieber fraulyn laas mier geen.

K R I S P Y N, *met een verwoedheid.*

Wel spin dan vent.

H A N S.

Ich zol! ich zol! ich zol!

Hans spint, en Krispyn zingt.

Wie heeft het ooit geleezen,

Dat Hans de kapitein,

Die alles wil doen vreezen,

Moet spinnen voor Krispyn.

Moet spinnen.....

K R I S P Y N.

Hy is het niet gewend.

E R N S T.

(len.

Dat is een kluchtig wyf, nou zingtze in plaats van hui-

K R I S P Y N, *tegen Hans.*

De tronie recht kapitein, koom mooi, en niet te pruilen.

Hoe! hou je al op? spin voort, of 't gaat 'er aanstonds deur.

W E S S E L.

Mien breur? mien breur!

Alle bebalven de Mofsen.

Ha! ha!

K R I S P Y N.

Zwyg, zeg ik, van mien breur.

Krispyn zingt.

Had gy niet kunnen snoeven,

ô Hans de kapitein,

Dan zou je nou niet hoeven

Te spinnen voor Krispyn,

Te spinnen..

ERNST.

Maar zeg, dat woord Krispyn, wat wilt gy daar mee zeg-

KRISPYN. (gen?

Myn heer, dat woord Krispyn, is maklyk uit te leggen.

Krispyn verkleedt zich.

Zie daar ik ben Krispyn.

ERNST.

Hoe zal ik dit verstaan?

KAREL.

Myn heer, vergeef het ons, wy vonden 't zo geraân,
Om dat ik zelf by u verdagt was, 'k kon niet spreek
Met u, van 't geen my van dien Zwetser was gebleeken.

ERNST.

Maar van die dochter dan van Keulen, dat komt mal.

KAREL.

Te Keulen heeft die vent, een meisje in ongeval.
Gebracht, en in de plaats van trouwen, schelms verraa-

ERNST.

(den.

't Staat dan op reden dat gy hem te saam versmaaden.

KRISPYN.

Jy jonker Hans, zult nu eens voor myn' dochters eer,
Je knevels geeven.

HANS.

Ie! myn knevels?

KRISPYN, *geeft Hans een schar.*

Ja 'k begeer

Jou knevels. Daar 's een schar, je moet ze zelfs af knip-

HANS.

(pen.

Das is myn eer tzu nach.

KRISPYN.

Je zult me niet ontflippen,

Dat gaat 'er deur.

HANS.

Ach! helf mier hern, och, och! ich bid!

KRISPYN.

Sny of je knevels, vent, of 'k priegel je aan dit spit.

KATRYN.

Heer Hans je hebt tog nu die knevels niet van noode.

KRISPYN.

Koom koom, die knevels zyn nou lang al uit de mode.

Ik zeg je vent sny af, of vecht.

HANS.

Ich zol, ich zol.

*Hans snydt zyn knevels af, en geeftze aan
Krispyn, die ze in een doosje doet.*

KRISPYN.

Dat 's een gedachtenis, het doosje is netjes vol.

ERNST, *tegen Hans.*

Nou ken jy Zwetser, met dat volk met een vertrekken.

Zy jaagen de Mofsen de deur uit.

D A R T I G S T E T O O N E E L.

ERNST, KAREL, IZABEL, KRISPYN,

KATRYN.

ERNST. (wekken,
 't IS of gy me uit een' droom, heer Karel, op koomt
 Want 't snorken van dien Hans, hadt my geheel verblind.
 Hadt gy my niet verlicht, ik had myn eenig kind
 Van al haar hoop en troost, die ze in u stelt, versteeken;
 Ja haar verroekeloost. Wel aan, het is gebleeken
 Dat gy verstand hebt, en schoon gy van ad'lyk bloed
 Niet zyt gesprooten, uw kouragie maakt het goed.
 Kom Izabelle wilt uw hand aan Karel geeven.

KRISPYN.

En ik Tiresias Krispinus, meen te leeven

Gelyk een graafje, met mejuffer Kataryn.

KATRYN.

Koom aan myn zoetert, 'k zal de bruid van jou dan
zyn.

U Y T.

